

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gersdorf

SSA Agata Pyjas - Luty (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. B.

przeciwko F. M. Spółce z o.o., [...] Bank S.A.

o wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Společnych i Spraw Publicznych w dniu 5 marca 2014 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 maja 2013 r.,

I. oddała zażalenie,

**II. nie obciąża powódki kosztami postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódki A. B. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 8 listopada 2012 r., oddalającego apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 grudnia 2011 r.

Sąd Apelacyjny wskazał, że jednym z warunków koniecznych dopuszczalności skargi kasacyjnej w myśl art. 398⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 387 § 1 zdanie drugie k.p.c. jest uprzednie złożenie przez stronę, w terminie przewidzianym w art. 387 § 3 k.p.c., wniosku o sporządzenie uzasadnienia sądu

drugiej instancji. Tymczasem w niniejszej sprawie w dniu 8 listopada 2012 r. powódka złożyła wniosek o doręczenie odpisu wyroku ze stwierdzeniem prawomocności. W dniu 22 stycznia 2013 r. powódka złożyła wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, który skutkował doręczeniem w trybie informacyjnym, przewidzianym w art. 9 § 2 k.p.c., uzasadnienia sporządzonego w sprawie na skutek wniosku złożonego przez pozwanych. Wniosek powódki z dnia 22 stycznia 2013 r., jako złożony po upływie terminu przewidzianego ustawą, nie wywarł zatem skutku w postaci otwarcia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, co skutkowało do odrzuceniem skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie, powódka, zarzucając naruszenie art. 58 k.c. i art. 398⁵ § 1 k.p.c., wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy w zakresie przyjęcia skargi kasacyjnej sądowi pierwszej instancji celem przesłania tej skargi do Sądu Najwyższego oraz orzeczenie o kosztach zgodnie z normami przepisanyymi. Skarżąca podniosła, że w dniu 8 listopada 2012 r., podczas rozprawy apelacyjnej, zgłosiła wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia ogłoszonego w tym dniu z prośbą o zapisanie go w protokole rozprawy. Wniosek nie został uwzględniony, a powódce wskazano, że powinna taki wniosek złożyć w biurze obsługi interesanta na formularzu. W biurze tym powódka otrzymała druk wniosku, który budził jej wątpliwości, który jednak złożyła po uzyskaniu od pracownika biura zapewnienia, że po wypełnieniu tego wniosku odpis wyroku z uzasadnieniem zostanie jej doręczony. Tymczasem w dniu 18 stycznia 2013 r. otrzymała odpis wyroku, ale bez uzasadnienia, mimo, iż nie uiściła opłaty sądowej za wydanie odpisu wyroku ani nie została wezwana do uiszczenia takiej opłaty. Sądząc, że brak doręczenia uzasadnienia był jedynie pomyłką, powódka ponowiła wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku, które zostało jej przesłane w dniu 19 lutego 2013 r., zdaniem powódki, w wyniku prawidłowej realizacji jej wniosku z dnia 8 listopada 2012 r. W tych okolicznościach naruszenie art. 398⁵ § 1 k.p.c. polega na tym, że strona zachowuje termin, jeżeli wniesie skargę kasacyjną w okresie do dwóch miesięcy od otrzymania wyroku z uzasadnieniem. Taki termin został przez powódkę zachowany.

Przywołanie dyspozycji art. 58 k.c. zasadza się z kolei na tym, że czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego jest nieważna. Za nieważne zatem uznać należało liczenie terminu od dnia 18 stycznia 2013 r., gdyż doręczenie powódce odpisu wyroku nastąpiło w wyniku oczywistej omyłki po stronie sądu, polegającej na tym, że na wyraźne żądanie o doręczenie formularza, po wypełnieniu którego powódka otrzyma uzasadnienie, omyłkowo doręczono powódce inny formularz. Dlatego też, wnosząc w dniu 22 stycznia 2013 r. o przesłanie wyroku z uzasadnieniem, powódka była przekonana, iż w oparciu o jej pierwotny wniosek dnia 8 listopada 2012 r. Sąd skoryguje swoją omyłkę i prześle jej wyrok wraz z uzasadnieniem, co rzeczywiście nastąpiło w dniu 19 lutego 2013 r., kiedy to powódka otrzymała odpis wyroku z uzasadnieniem, a nie kopię dokumentu przesłaną w trybie informacyjnym. Skarżąca wskazała, że nikt nie może czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny z przeznaczeniem tego prawa, zwłaszcza w sytuacji, gdy sam przyczynił się w sposób zasadniczy do zaistniałej omyłki, która skutkowałą odrzuceniem skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na zażalenie pozwani wnieśli o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej, nie będącej zwykłym środkiem odwoławczym, ale stanowiącej nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnego orzeczenia, jest skuteczne doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Dla powyższej skuteczności wymagane jest uprzednie złożenie przez stronę skarżącą wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem, stosownie do art. 387 § 3 k.p.c. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie zatem od doręczenia dokonanego prawidłowo, czyli zgodnie z wymaganiami art. 387 § 3 k.p.c., zaś w sytuacji gdy z żądaniem takim strona nie wystąpiła, przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. termin nie

może w ogóle rozpocząć biegu, a tym samym wniesienie skargi kasacyjnej jest niemożliwe (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 listopada 2010 r., II UZ 21/10, Lex nr 707424, z dnia 13 stycznia 2009 r., I PZ 36/08, Lex nr 784214, z dnia 29 listopada 2006 r., II PZ 53/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 107, z dnia 10 października 2012 r., I CZ 100/12, Lex nr 1232736, z dnia 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, LEX nr 315345, z dnia 7 stycznia 2003 r., I PZ 104/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 231 i z dnia 14 września 2004 r., III CZ 74/04, Lex Polonica nr 1629949).

W rozpoznawanej sprawie skarżąca nie podważyła skutecznie ustalenia faktycznego, na którym opiera się zaskarżone postanowienie, że nie złożyła wniosku o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem w terminie 7 dni od ogłoszenia jego sentencji stosownie do treści art. 387 § 3 k.p.c. Podnoszona przez skarżącą okoliczność, iż wniosek taki złożyła do protokołu rozprawy bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku Sądu Apelacyjnego, który to wniosek nie został uwzględniony, a skarżącej polecono złożyć wniosek w biurze obsługi interesanta na formularzu, nie znajduje potwierdzenia w protokole rozprawy apelacyjnej z dnia 8 listopada 2012 r. Protokół rozprawy jest urzędowym dowodem stwierdzającym przebieg rozprawy. Jeżeli strona stwierdzi jego niekompletność lub przeinaczenia, ma prawo w myśl art. 160 k.p.c. żądać sprostowania lub uzupełnienia jego treści. Bez wykorzystania tej instytucji, strona nie może skutecznie twierdzić, że przebieg rozprawy był inny od tego, jaki został zaprotokołowany. Skoro zatem skarżąca nie skorzystała z instytucji uzupełnienia protokołu, jego treść jest obowiązująca i przesądza o bezpodstawności aktualnie podnoszonych twierdzeń o zgłoszeniu do protokołu rozprawy apelacyjnej wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, do czego powódce przysługiwało prawo zgodnie z art. 466 k.p.c. jako, że dochodząc roszczeń pracowniczych przed sądem drugiej instancji działała bez profesjonalnego pełnomocnika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2004 r., II CK 482/02, LEX nr 1129091).

Z kolei dalsza argumentacja zawarta w zażaleniu zmierza do wykazania, że skarżąca nie ponosi winy za przekroczenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, gdyż z powodu uchybienia pracownika sądu otrzymała niewłaściwy formularz wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia ze

stwierdzeniem prawomocności w miejsce wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, a następnie z powodu uchybienia sądu, który doręczył jej w trybie informacyjnym odpis wyroku z uzasadnieniem zamiast, zgodnie z przepisami postępowania cywilnego, odrzucić jako spóźniony wniosek z dnia 22 stycznia 2013 r. W ocenie Sądu Najwyższego okoliczności powyższe mogły być rozpatrywane jedynie jako przesłanki uzasadniające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem w razie, gdyby taki wniosek został złożony w terminie określonym w art. 169 § 1 k.p.c., natomiast pozostają bez znaczenia dla rozpoznania niniejszego zażalenia, dla którego istotne znaczenie ma jedynie to, czy strona, składając w terminie wskazanym w art. 387 § 3 k.p.c. wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, otworzyła w myśl art. 398⁵ § 1 k.p.c., drogę do wniesienia skargi kasacyjnej. Tymczasem wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie został w niniejszej sprawie formalnie złożony ani przez skarżącą ani przez jej pełnomocnika, a Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do zastępowania profesjonalnego pełnomocnika strony w wyborze formułowanych wniosków i zarzutów.

Skoro zatem skarżąca nie złożyła w niniejszej sprawie, w zakreślonym ustawą terminie, skutecznego wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, wniesiona przez nią skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i dlatego podlegała odrzuceniu na mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. a podniesiony w zażaleniu zarzut naruszenia art. 58 k.c. jako odnoszący się do ważności czynności prawnych, a więc instytucji prawa materialnego, nie mógł stanowić podstawy do odmowy zastosowania przepisów postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji, odstępując od obciążania skarżącej kosztami postępowania zażaleniowego na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.